

Evlilik Uyumunun Empatik Eğilim, İletişim ve Çatışma Çözme Stillerine Göre Yordanması¹

Predicting Marital Adjustment According To Empathic Tendency, Communication and Conflict Resolution Styles

Yağmur SOYLU² ve D. Yelda KAĞNICI³

Öz: Evlilik sorunlarının, boşanma oranlarının ve bunlara bağlı olarak psikolojik yardım alma talebinde bulunanların tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de giderek yaygınlaşması, evlilik ilişkisinin farklı boyutlarıyla incelenmesini ihtiyaç haline getirmektedir. Bu ihtiyaç doğrultusunda evlilik araştırmalarında üzerinde çalışılan temel kavramlardan biri olan evlilik uyumu önem kazanmaktadır. Bu araştırma empatik eğilim, aile içi iletişim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama düzeyini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Çiftler Uyum Ölçeği, Empatik Eğilim Ölçeği, Aile Değerlendirme Ölçeği’nin İletişim alt boyutu, Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmaya İzmir ilinin merkez ilçelerinde yaşayan 360 evli birey (203 kadın, 157 erkek) katılmıştır. Empatik eğilim, aile içi iletişim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama gücünü ortaya koymak amacıyla aşamalı çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde; Aile içi iletişim, olumsuz ve itaat çatışma çözme stillerinin evli bireylerin evlilik uyumunun anlamlı yordayıcıları olduğu bulunmuştur. Birinci aşamada, evli bireylerin sahip oldukları etkili olmayan aile içi iletişim ile evlilik uyumu (puanları) arasındaki ikili korelasyon negatif yönde ve anlamlı olarak bulunmuştur. İkinci aşamada, olumsuz çatışma çözme stili değişkeni ile evlilik uyumu arasındaki ikili korelasyonun negatif yönde ve anlamlı olduğu ortaya konmuştur. Üçüncü aşamada ise itaat çatışma çözme stili ile evlilik uyumu arasındaki ikili korelasyonun pozitif yönde ve anlamlı olduğu görülmüştür. Empatik eğilim, çatışma çözme stillerinden olumlu ve geri çekilmenin ise evli bireylerin evlilik uyumunun anlamlı yordayıcıları olmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: evlilik uyumu, empati, iletişim, çatışma çözme stili.

Abstract: Studies on various aspects of the marital relationship are needed due to the increase of divorce rates and the number of people who ask for psychological help because of marital problems in Turkey as well as all over the world. In accordance with these requirements marital adjustment which is one of the basic concepts studied in marital researches comes into prominence. This study was conducted to examine the predictive power of empathic tendency, communication and conflict resolution styles on the marital adjustment. ‘Dyadic Adjustment Scale’, ‘Empathic Tendency Scale’, ‘Conflict Resolution Styles Scale’ and ‘A Personal Questionnaire’ designed by the researcher were used to collect data in this study. 360 married individuals (203 female, 157 male) from the central districts of İzmir, Turkey, constituted the target sample. In order to determine the predictive power of empathic tendency, communication and conflict resolution styles on the marital adjustment, a stepwise multiple regression analysis was conducted. The results of this study showed that communication, negative and subordination conflict resolution styles significantly predict marital adjustment of married individuals. In the first stage, significant negative correlation was found between communication ineffectively and marital adjustment. In the second stage, significant negative correlation was found between negative conflict resolution style and marital adjustment. In the third stage, significant positive correlation was found between subordination conflict resolution style and marital adjustment. Empathic tendency, positive and retreat of conflict resolution styles were not significant predictors of marital adjustment of married individuals.

Keywords: marital adjustment, empathy, communication, conflict resolution styles.

¹ **Yazar Notu:** Bu araştırma, Doç. Dr. D. Yelda Kağnici’nin danışmanlığında Arş. Gör. Yağmur Soylu tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin özettir ve 12. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Araştırma görevlisi, Ege Üniversitesi, İzmir, Eposta: yagmur.soylu@deu.edu.tr

³ Doç. Dr., Ege Üniversitesi, İzmir, E-posta: yelda.kagnici@ege.edu.tr

Evlilik, aile ilişkisinin kurulduğu ve bir sonraki neslin yetiştirildiği bir kurum olduğundan, en temel ve en önemli insan ilişkisi olarak tanımlanmaktadır (Larson ve Holman, 1994). Kültürler arasında birçok açıdan farklılıklar göstermekle birlikte, kişilerarası ilişkilerde önemli bir yere sahip olan evlilik ilişkisi, uzun süreden beri farklı disiplinlerde araştırma konusu yapılmaktadır (Yılmaz, 2001). Evlilik sorunlarının, boşanma oranlarının ve bunlara bağlı olarak psikolojik yardım alma talebinde bulunanların tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de giderek yaygınlaşması, evlilik ilişkisinin farklı boyutlarıyla incelenmesini ihtiyaç haline getirmektedir (Shek, 1999; Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2013).

Evlilik uyumu evlilik araştırmalarında üzerinde çalışılan temel kavramlardan biridir. Evlilik ilişkisiyle ilgili olarak sıklıkla kullanılan mutluluk, başarı, doyum ve uyum kavramlarının anlamıyla ilgili olarak literatürde tam anlamıyla fikir birliğine varılamamıştır. Bununla birlikte evlilik ilişkisini etkileyen, birçok değişkenle ilişkili ve karmaşık bir kavram olan evlilik uyumunun kapsamlı bir şekilde tanımlanarak anlaşılması gerekmektedir (Açık, 2008; Erbek, Beştepe, Akar, Eradamlar ve Alpkan, 2005; Fışiloğlu, 2001; Hicks ve Platt, 1970; Özen, 2006; Spainer ve Lewis, 1980). Ailedeki tüm bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığını etkileyen oldukça önemli bir faktör olan evlilik uyumu ahenkli ve etkili bir evlilik ilişkisine sahip olmak için gerekliliği kabul edilen bir kavramdır (Ersanlı ve Kalkan, 2008; Tuncay, 2006). Birbiriyle iletişim halinde olan, evlilik ve aileyi ilgilendiren konularda fikir birliği yapabilen ve sorunlarını olumlu bir şekilde çözebilen çiftlerin evliliği uyumlu bir evlilik olarak tanımlanabilir (Akar, 2005; Erbek ve ark., 2005).

Sadece belli kuram ya da değişkene bağlı olarak açıklanması güç olan evlilik uyumu, farklı değişkenlerle ilişkilidir. *Empatik eğilim* bu değişkenlerden biridir. Bugün üzerinde uzlaşılan Rogers’ın 1970’li yıllarda yaptığı tanıma göre empati, bir insanın kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun düşüncelerini doğru olarak anlama, duygularını hissetme ve bu durumu ona anlatma sürecidir. Empatik anlayış her zaman kişilerarası alan içinde oluşur. Kişilerarası etkileşim her iki yönde bilgi ve duyguların akışını içerir, bu da karşılıklı geribildirim süreçlerini güçlendirip, anlayışı artırır (Akt., Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002). Çiftler arasındaki ilişkide etkili ana göstergelerden biri olan empatik eğilim, çiftlerden birinin diğerinin duygularını ve düşüncelerini doğru bir şekilde anlama becerisidir. Empatik eğilim, evliliklerde yaşanan çatışmalar sırasında, belirli bir duygu hakkında eşlerin bireysel değerlendirmelerindeki benzerliği

göstermektedir. Eşlerin çatışma sırasında birbirlerinin duygularını anlayabilme yeteneği, iletişimin kalitesiyle de ilişkilidir (Papp, Kouros ve Cummings, 2010).

Empatik eğilim gibi evlilik uyumuyla ilişkili olduğu düşünülen diğer bir faktör, *aile içi iletişimdir*. Aile içi iletişim, aile üyeleri arasındaki bilgi alışverişidir. Aile üyelerinin her zaman aralarında etkili ve sürekli bir iletişim olmasının, acı ve tatlı yaşantılarını birbirlerine anlatıp paylaşımlarının ailede dengeli ve sağlıklı bir yaşam sağlamak için olumlu bir ortam yarattığı ileri sürülmektedir. Etkili bir iletişimin, ailede kişilerin birbirlerini daha iyi tanımalarına, kaynakların kullanımında beraberliğin sağlanmasına, davranışlarda koordinasyona, amaçların belirlenmesine, kişilerin kendilerine ve diğer kişilere saygı duymalarına olanak sağladığı belirtilmektedir (Aydın, 1998; Özgüven, 2000). Aile-içi iletişimin sağlamlığı, aile üyeleri arasındaki sözlü iletişimin açık ve doğrudan olmasıdır. Sağsız iletişim ise, aile üyeleri arasındaki sözlü iletişimin kapalılığı, kişilerin söylemek istediklerini dolaylı yollardan ifade etmeleridir (Aydın, 1998). Evlilik bir iletişim ve etkileşim sistemidir. Eşlerin birbirlerine ruhsal, toplumsal ve cinsel beklentilerini ve mesajlarını ortaya koymaları ve dile getirebilmeleri için karşılıklı etkileşim içinde olmaları gerekir. Uyumlu bir evliliğin ön koşullarından birisi de sağlıklı bir iletişimdir. İletişim, eşlerin birbirlerine açılması, birlikte olması ve düşünce alışverişini içerdiğinden evlilik yaşamının kalitesini belirler. Eşler arasındaki iletişim yetersizliğinin ise evliliğe zarar verdiği düşünüldüğünden, iletişim sorunlarını çözmeden uyumlu bir evlilik sürdürmek zordur (Özgüven, 2000).

İletişim becerilerindeki yetersizliğin yanısıra çatışma çözme becerilerindeki yetersizlik de evlilik sorunlarının başlıca nedeni olarak görülmektedir. Çiftler, yapıcı iletişimi ve çatışma çözme davranışlarını bilmiyorlarsa uyumsuzluk yaşamalarının kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir (Ersanlı ve Kalkan, 2008). Dolayısıyla evlilik uyumuyla ilişkili faktörlerden bir diğeri de, çatışma çözme stilleridir. Evlilikte çatışma çözme stilleri, çiftlerin ilişkilerinde karşılaştıkları sorunları ele alma şekilleri olarak tanımlanmaktadır (Cann, Norman, Welbourne ve Calhoun, 2007). Çatışma çözme stillerinin, evlilik ilişkisinde uzun dönemli kaliteyi yakalamada ve sürdürmedeki etkisi, evliliğin kalitesiyle olan ilişkisini göstermektedir. Eşlerin evliliklerindeki çatışmayla ilgili düşünce şekilleri ve verdikleri tepkiler ile evliliklerinin kalitesi hakkındaki eşlerin algıları arasındaki ilişkiyle uzun bir süredir ilgilenilmektedir (Ridley, Wilhelm ve Surra, 2001). Evlilik ilişkisinin niteliğinin araştırılmasında

önemli bir kavram olan evlilik uyumunu inceleyen bazı teorisyenler, kriter olarak evlilik içi çatışmaları ele almış ve çatışmanın olmamasının ya da çiftin çatışma ile baş edebilme yetilerinin, o evlilikte uyumun varlığına işaret ettiğini öne sürmüşlerdir. Sonuç olarak, evliliğin uyumlu bir şekilde sürdürülmesinde, her iki kişiyi de mutlu edecek ortak bir yaşam biçimi bulmak ve çatışmaları çözme yollarını öğrenmek oldukça önemlidir (Ersanlı ve Kalkan, 2008).

Evlilik ilişkisinin kalitesi ve yordayıcıları sosyal bilimlerde dikkat çeken bir konu haline gelmiştir. Yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde, evlilik uyumuyla ilişkili değişkenlerin açıklanmasına önem verildiği ve çok çeşitli değişkenlerin ele alındığı görülmektedir. Ele alınan çeşitli değişkenler arasında empati, iletişim, çatışma ve çatışma çözme stillerini de içeren araştırmaların yapıldığı görülmektedir (Addis ve Bernard, 2002; Ebeñuwa-Okoh, 2008; Elliott, 1982; Gordon, Baucom, Epstein, Burnett ve Rankin, 1999; Heene, Buysse ve Oost, 2007; Koerner ve Fitzpatrick, 2002; Shollenberger, 2001; Stanley, Markman ve Whitton, 2002). Evlilik uyumu konusunda Türkiye’de araştırmaların 2000’li yıllar itibarıyla giderek arttığı görülmektedir (Akar, 2005; Erbek ve diğ., 2005; Malkoç, 2001; Özen, 2006; Sardoğan ve Karahan, 2005; Şener ve Terzioğlu, 2008; Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002; Uğurlu, 2003). Araştırma bulguları, evlilik uyumu ve evlilik doyumunu içeren evlilik kalitesinin, bireyin ruhsal sağlığında etkisi olduğunu belirtmektedir. Evlilik uyumunun azalmasıyla ruhsal sağlığın da zayıflaması, evliliğin sağlık üzerindeki etkisini göstermektedir (Kumar, Mori ve Patel, 1989; akt. Shek, 1999). Başka bir ifadeyle, uyumlu bir evliliğe bağlı olarak gelişen evlilik mutluluğu ve evlilik doyumu, insan yaşamında önemli bir rol oynamakta ve evli bireylerin psikolojik sağlığını yakından etkilemektedir (Sardoğan ve Karahan, 2005). Psikolojik iyilik hali için en önemli unsurlardan biri olarak kabul edildiği için de evlilik uyumu üzerinde çalışılması gereken önemli konulardan biridir. Ayrıca evliliğin sağlamlığı ve devamlılığı, yalnızca evli çiftler için değil aile ve tüm toplum için önemli olduğundan, evlilik uyumunun ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi daha da önemli hale gelmektedir (Güngör ve İlhan, 2008).

Bubağlamda bu araştırmada empatik eğilim, aile içi iletişim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama gücünü ortaya koymak amaçlanmıştır. Evlilik yaşantısı hem aile bireylerini hem toplumu etkilediği için bu araştırma evlilik ilişkisini daha iyi anlayabilmek açısından önemlidir. Türkiye’de ve tüm dünyada boşanma oranlarının artış gösterdiği de dikkate alındığında, evlilik sorunları yaşayan çiftlerin desteklenmeye ihtiyacı olduğu açıktır.

Hem evlilik ilişkisini daha iyi anlayabilmek hem de çiftleri destekleyecek önleyici çalışmalar yapabilmek açısından evlilik uyumunun araştırılmasının aile ve evlilik psikolojik danışmanlığı alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, evli çiftlerin evlilik uyumunu yordayan değişkenleri belirlemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki ya da daha çok değişken arasındaki birlikte değişimi ve bu değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Tarama yolu ile bulunan ilişkiler, olgular arasındaki neden-sonuç ilişkisini vermez, sadece ilişkinin olup olmadığını ve yönünü gösterir. Bu araştırma modelleri, bazı ipuçları vererek bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde ötekinin kestirilmesinde yararlı sonuçlar verebilir (Karasar, 2000).

Araştırma Grubu

Araştırma grubu, İzmir’in çeşitli ilçelerinde yaşayan en az bir yıllık evli ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 360 kişiden oluşmaktadır. Tablo 1’de araştırma grubunun demografik değişkenlere göre sayısal dağılımı verilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çiftler Uyum Ölçeği (ÇUÖ): Spanier (1976) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe’ye uyarlaması Fışıloğlu ve Demir (2000) tarafından yapılmıştır. Ölçek, evli veya birlikte yaşayan çiftlerin ilişki niteliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş 32 maddeden oluşan bir ölçektir. Çift anlaşması, çift doyumu, sevgi gösterme ve çiftlerin bağlılığı olmak üzere dört alt boyutu bulunmaktadır. Toplam puan bütün maddelerin toplamından oluşmakta ve 0-151 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puanların yüksekliği ilişkiden elde edilen uyumun arttığını, puanların düşüklüğü ise uyumun azaldığını göstermektedir. Alt boyutlardan elde edilen puanlar da kullanılabilmesine rağmen, bu araştırmada da olduğu gibi genelde çift ilişkisinin niteliğini değerlendirmek için elde edilen toplam puan kullanılmaktadır. Benzer ölçek geçerliğini kapsamında uyarlanan ÇUÖ ve Locke-Wallace Evlilik Uyum Ölçeği arasındaki korelasyon .82 ($p < 0.05$; $n = 264$) bulunmuştur. Tüm ölçek için güvenilirlik katsayısı .96’dir. Türk örnekleme için yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında; ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı orijinal sonuca yakın bir şekilde .92 olarak bulunmuştur. (Fışıloğlu ve Demir, 2000). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .94 olarak bulunmuştur.

Tablo 1. Araştırma Grubunu Oluşturan Katılımcıların Cinsiyet, Gelir Durumu, Eğitim Durumu, Evlilik Süresi, Evlenme Usulü ve Çocuk Sayısına Göre Sayısal Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	203	56.4
Erkek	157	43.6
Gelir Durumu		
Düşük	24	6.7
Orta altı	67	18.6
Orta	59	16.4
Orta üstü	73	20.3
Yüksek	137	38.1
Eğitim Durumu		
Okur-yazar	4	1.1
İlköğretim	59	16.4
Lise	128	35.6
Üniversite	158	43.9
Yüksek lisans/doktora	11	3.1
Evlilik Süresi		
1-5 yıl arası	79	21.9
6-10 yıl arası	41	11.4
11-15 yıl arası	59	16.4
16-20 yıl arası	51	14.2
21 yıl ve üzeri	130	36.1
Evlenme Usulü		
Anlaşarak	270	75.0
Görücü usulü	87	24.2
Akrafa	3	.8
Çocuk Sayısı		
Yok	63	17.5
Tek çocuk	98	27.2
İki çocuk	164	45.6
Üç veya daha fazla	35	9.7
Toplam	360	100

Empatik Eğilim Ölçeği (EEÖ): 1988 yılında Dökmen tarafından geliştirilmiştir. EEÖ, altı madde ve her maddeye ilişkin 12 seçenekten oluşmaktadır. Puanlar yükseldikçe empatik eğilim düzeyi artmakta, puanlar düştükçe empatik eğilim düzeyi azalmaktadır. Ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, EEÖ ile Edwards Kişisel Tercih Envanteri'nin 'Duyguları Anlama' adlı alt ölçeğinin toplam puanları arasındaki korelasyon katsayısı .68 olarak belirlenmiştir. Test tekrar test güvenilirlik katsayısı .82 bulunmuştur. İki yarım test güvenilirlik katsayısı ise .68 olarak elde edilmiştir. Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .64 olarak saptanmıştır.

Aile Değerlendirme Ölçeği (ADÖ): Epstein, Bishop, Baldwin ve Keitner (1983) tarafından geliştirilmiş olup, ailenin işlevlerini hangi konularda yerine getirebildiğini veya getiremediğini belirleyen bir ölçme aracıdır. ADÖ, 60 maddeden ve yedi alt ölçekten oluşmaktadır. Bu alt ölçekler; problem çözme, iletişim, roller, duygusal tepki verebilme, gereken ilgiyi gösterme, davranış kontrolü ve genel fonksiyonlardır. Bu araştırmada kullanılan İletişim alt ölçeği, dokuz maddeden oluşmakta ve aile üyeleri arasındaki bilgi alışverişi biçiminde tanımlanmaktadır. Alt ölçekten alınan puanların yüksekliği etkili iletişimin azaldığını, puanların düşüklüğü ise etkili iletişimin arttığını göstermektedir. ABD'de yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında, iç tutarlılık (alfa katsayısı) altı boyutta .72 ve .92 arasında değişmektedir. test tekrar test geçerliği kapsamında iki uygulama arasındaki korelasyonlar, .66 ve .76 arasında değişmektedir. ADÖ, Bulut (1990) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği, bilinen grupların karşılaştırılması tekniği ile sınanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur. Ölçeğin uyum geçerliğini incelemek amacıyla ADÖ Evlilik Yaşam Ölçeği ile birlikte uygulanmıştır. Deneklerin her iki ölçekten aldıkları puanlar üzerinden hesaplanan Pearson-momentler çarpımı korelasyon katsayısı .66'dır. Ölçek, gerek iç tutarlık gerek puan değişmezliği açısından $p < .001$ düzeyinde anlamlı sonuç vermiştir (Bulut, 1990). Bu araştırmada ölçeğin 'İletişim' alt boyutunun Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .74 olarak bulunmuştur.

Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ): Likert tipi bir ölçek olup altı basamaklı dereceleme sistemiyle 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, olumlu (positive), olumsuz (negative), itaat (subordination) ve geri çekilme (retreat) çatışma çözüm stilleri olmak üzere dört çatışma çözme stilini ölçmektedir. ÇÇSÖ, toplam puan vermekte, alt ölçeklerin puanlarına dayanmaktadır. Araştırma sonuçları, ölçeğin yüksek madde yüklemeleriyle (minimum .54) yüksek yapı geçerliğine, anlamlı korelasyonlarla yüksek ölçüt geçerliğine, yüksek bölünmüş yarı test güvenilirliğine ve yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları sırasıyla .77, .81, .75 ve .80 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, maddelerin korelasyonları .20'den yüksektir (Özen, 2006). Bu araştırmada Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı Olumlu Çatışma Çözme Stili alt boyutu için .68, Olumsuz Çatışma Çözme Stili alt boyutu için .66, Geri Çekilme Çatışma Çözme Stili alt boyutu için .68 ve İtaat Çatışma Çözme Stili alt boyutu için .72 olarak bulunmuştur.

İşlem

Araştırma verilerinin elde edilmesi aşamasında, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının uygulanması İzmir'in merkez ilçelerinde (Karşıyaka, Konak, Buca, Karabağlar, Bornova, Gaziemir ve Balçova) yaşayan bireylerin katımları ile gerçekleştirilmiştir. Örneklem belirlenirken ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Eşlerin katılım sırasında en az bir yıllık evli olmaları ve eşleriyle beraber yaşamaları kriter olarak alınmıştır. Katılımcıların cevaplarının gizli tutulacağı, kişisel bir değerlendirme yapılmayacağı ve sadece araştırma kapsamında kullanılacağı belirtilerek katılımcılardan içten ve doğru cevaplar vermeleri istenmiştir. Ayrıca, katılımcılardan kimlikleri ile ilgili herhangi bir bilgi yazmamaları ve aldıkları ölçekleri eşlerinden bağımsız olarak doldurarak geri vermeleri de istenmiştir. Tüm ölçeklerin uygulanması sırasında katılımcıların yanında bulunulmadığından, ölçeklerin başına kısa bir yönerge eklenmiştir. Bu yönergede,

katılımcılardan ölçekleri içten ve dürüst bir şekilde yanıtlamaları istenmiş, araştırmacıyla ilgili bilgiler ve çalışmanın amacı verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada ele alınan bağımsız değişkenlerin evlilik uyumunu yordama gücünü belirlemek amacıyla çiftlerin evlilik uyumuna önemli katkı getiren değişkenlerin işleme alınabilmesi için aşamalı regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmada bağımlı değişken olarak evlilik uyumu, bağımsız değişkenler olarak ise empatik eğilim, aile içi iletişim, olumlu, olumsuz, geri çekilme ve itaat çatışma çözme stilleri ele alınmıştır. Tablo 2'de araştırmada yer alan bağımlı ve bağımsız değişkenlerin betimsel istatistikleri ve değişkenler arasındaki korelasyonlar verilmiştir.

Tablo 2. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlerin Betimsel İstatistikleri ve Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar

	X	ss	1	2	3	4	5	6	7
Bağımlı									
1. EU	112.18	21.02	1.00						
Bağımsız									
2.EE	123.15	20.45	.20*	1.00					
3.Aİİ	15.46	4.46	-.58*	-.21*	1.00				
4.OÇÇS	26.67	5.49	.34*	.11*	-.40*	1.00			
5.OzÇÇS	16.13	6.18	-.44*	-.15*	.29*	-.21*	1.00		
6.GÇÇÇS	22.83	6.45	.06	-.02	-.01	.22*	.10*	1.00	
7.İÇÇS	22.78	6.18	.17*	-.05	-.04	.31*	-.18*	.53*	1.0

* $p < .05$

NOT: EU=Evlilik Uyumu; EE=Empatik Eğilim; Aİİ=Aile İçi İletişim; OÇÇS=Olumlu Çatışma Çözme Stili; OzÇÇS=Olumsuz Çatışma Çözme Stili; GÇÇÇS=Geri Çekilme Çatışma Çözme Stili; İÇÇS=İtaat Çatışma Çözme Stili

Katılımcıların evlilik uyumu düzeyleri için uygulanan aşamalı çoklu regresyon analizi üç aşamada tamamlanmıştır. Aşamalı çoklu regresyon analizi yöntemi ile katılımcıların aile içi iletişim ile olumsuz ve itaat çatışma çözme stili değişkenleri

analize girmiş ve bu değişkenlerin evlilik uyumunu yordama gücü saptanmıştır. Evlilik uyumunun yordanmasına ilişkin aşamalı çoklu regresyon analizi sonuçları Tablo 3. ve Tablo 4.'te verilmiştir.

Tablo 3. Evli Bireylerin Evlilik Uyumu Puanlarının Yordanmasına İlişkin R ve R² Değişimi

DEĞİŞKEN N=360	Çoklu R	R ²	R ² Değişim	F Değişim	sd1	sd2	F Değişim p
AİLE İÇİ İLETİŞİM	.577	.333	.333	178.999	1	358	.000
OLUMSUZ ÇÇS	.643	.414	.081	49.117	1	357	.000
İTAAT ÇÇS	.651	.423	.010	5.868	1	356	.016

NOT: OLUMSUZ ÇÇS = Olumsuz Çatışma Çözme Stili; İTAAT ÇÇS = İtaat Çatışma Çözme Stili

Birinci aşamada, evlilik uyumu puanlarının en iyi yordayıcısı ya da evlilik uyumu puanlarındaki varyansın en büyük açıklayıcısı olarak 'aile içi iletişim' değişkeni analize girmiş ve toplam varyansın % 33,3'ünü açıklamıştır. Evli bireylerin sahip oldukları etkili olmayan aile içi iletişim ile evlilik uyumu (puanları) arasındaki ikili korelasyon negatif yönde ve anlamlı olarak bulunmuştur ($R = .58, R^2 = .33.3, F(1, 358) = 178.999, p < .05$). İkinci aşamada, aile içi iletişim değişkenine ilaveten önemli bir yordayıcı olarak analize 'olumsuz çatışma çözme stili' değişkeni sokulmuştur. Bu değişkenin getirdiği ek katkı % 8.1 olup iki değişken birlikte evlilik uyumu puanlarındaki toplam varyansı % 41,4'e yükseltmiştir. Olumsuz çatışma çözme stili değişkeni ile evlilik uyumu arasındaki ikili korelasyon negatif

yönde ve anlamlı olarak bulunmuştur ($R = .64, R^2 = .41.4, F(1, 357) = 49.117, p < .05$). Üçüncü aşamada, aile içi iletişim ve olumsuz çatışma çözme stili değişkenlerine ek olarak evlilik uyumu ile ilgili varyansa katkı sağlayan itaat çatışma çözme stili değişkeni önemli bir yordayıcı olarak analize girmiştir. Bu değişkenin getirdiği ek katkı % 1,0 olup üç değişken birlikte evlilik uyumu puanlarındaki toplam varyansı % 42,3'e yükseltmiştir. İtaat çatışma çözme stili ile evlilik uyumu arasındaki ikili korelasyon pozitif yönde ve anlamlı bulunmuştur ($R = .65, R^2 = .42.3, F(1, 356) = 5.868, p < .05$). Sonuç olarak, aile içi iletişim, olumsuz çatışma çözme ve itaat çatışma çözme değişkenlerinin evlilik uyumu puanlarındaki toplam varyansın % 42,3'ünü açıkladığı görülmüştür.

Tablo 4. Evli Bireylerin Evlilik Uyumu Puanlarının Yordanmasına İlişkin Aşamalı Çoklu Regresyon Analizi

DEĞİŞKEN	B	Std Hata	Beta	t	p
Sabit	154,213	3,270		47.160	.000
AİLE İÇİ İLETİŞİM	-2,718	.203	-.577	-13.379	.000
Sabit	164,191	3,384		48.517	.000
AİLE İÇİ İLETİŞİM	-2,311	.199	-.491	-11.587	.000
OLUMSUZ ÇÇS	-1,010	.144	-.297	-7.008	.000
Sabit	155,641	4,874		31.934	.000
AİLE İÇİ İLETİŞİM	-2,319	.198	-.492	-11.704	.000
OLUMSUZ ÇÇS	-.948	.145	-.279	-6.520	.000
İTAAT ÇÇS	.337	.139	.099	2.422	.016

NOT: OLUMSUZ ÇÇS = Olumsuz Çatışma Çözme Stili; İTAAT ÇÇS = İtaat Çatışma Çözme Stili.

Bulgular genel olarak incelendiğinde, aile içi iletişim, olumsuz çatışma çözme stili ve itaat çatışma çözme stili değişkenlerinin evli bireylerin evlilik uyumlarının anlamlı yordayıcıları oldukları; ancak empatik eğilim, çatışma çözme stillerinden olumlu ve geri çekilme değişkenlerinin evli bireylerin evlilik uyumlarının önemli yordayıcıları olmadıkları saptanmıştır.

Tartışma

Bu çalışmada empatik eğilim, aile içi iletişim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama gücü araştırılmıştır. Araştırmanın bulguları sonucunda evlilik uyumunun en önemli yordayıcısı olarak aile içi iletişim değişkeninin ortaya çıktığı ve etkili olmayan aile içi iletişim ile evlilik uyumu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Evli bireylerin aile içi iletişim değişkenini sırasıyla; olumsuz çatışma çözme stili ve itaat çatışma çözme stili değişkenleri izlemiştir. Olumsuz çatışma çözme stili değişkeni ile evlilik uyumu arasında negatif

yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve itaat çatışma çözme stili ile evlilik uyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle, evlilik uyumunun açıklanmasında öncelikle aile içi iletişimin, daha sonra olumsuz ve itaat çatışma çözme stillerinin etkili olduğu görülmüştür. Aile içi iletişim ile ilgili literatür incelendiğinde araştırmadan elde edilen bu bulgunun Addis ve Bernard (2002) ve Stanley ve arkadaşlarının (2002) araştırma bulgularıyla tutarlı sonuçlara sahip olmadığı; ancak literatürdeki araştırma bulgularının büyük bir kısmıyla (Akar, 2005; Amao-Kehinde, 1999; Ebeuwa-Okoh, 2008; Elliott, 1982; Erbek ve ark., 2005; Gordon ve ark., 1999; Malkoç, 2001; Sardoğan ve Karahan, 2005; Shollenberger, 2001; Şener ve Terzioğlu, 2008) paralellik gösterdiği görülmektedir. Tüm bu bulgulardan hareketle, kişilerarası ilişkilerde önemli bir yere sahip olan iletişimin evlilik ilişkisinde de oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. İletişimin evlilik uyumunu yordama

gücü dikkate alındığında ise, evli bireylerin evlilik uyumlarının artırılarak daha kaliteli ve sağlıklı bir evlilik ilişkisinin sağlanabilmesi için öncelikle ailede etkili bir iletişim ortamı oluşturulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak evli bireylerin evlilik uyumunun sağlanmasında ve sürdürülmesinde evlilik ilişkisinde etkili bir iletişim ortamına sahip olmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçları arasında olumsuz çatışma çözme stili ile evlilik uyumu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama gücü dikkate alındığında olumsuz çatışma çözme stiline evlilik uyumunu yordamasına ilişkin bulguların literatürle paralel olduğu söylenebilir (Özen, 2006; Sardoğan ve Karahan, 2005; Stanley ve ark., 2002; Uğurlu, 2003). Bu bilgiler ışığında, evli bireylerin evlilik uyumunu arttırabilmek için, olumsuz çatışma çözme stiline kullanılması azaltılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Yani, evli bireylerin evlilik uyumlarını arttırabilmek amacıyla evlilik ilişkisinde ortaya çıkması kaçınılmaz olarak görülebilecek çatışmanın etkili bir şekilde ele alınması, çatışmanın yönetilmesi veya çatışmayla baş edilmesinin sağlanması ve bunun için de olumsuz çatışma çözme stiline kullanılması azaltılmasının önemli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen itaat çatışma çözme stili ile ilgili bulguları destekleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bunun yanı sıra itaat ile ilgili bulgular Özen'in (2006) araştırma bulgularıyla paralellik göstermemektedir. Çatışma sırasında, kendi fikrini savunmama, eşinin isteklerini kabul etme ve onun isteklerine uyma ile ilişkili olan itaat çatışma çözme stiline kullanımı arttıkça evlilik uyumu da artmaktadır. İtaat çatışma çözme stili ile ilgili bu bulgunun, toplulukçu kültüre özgü bir sonuç olduğu söylenebilir. Kağıtçıbaşı (2000), aile ve toplumsal bağların sıkı olduğu toplumlarda, itaat etmenin çocukluktan itibaren öğretildiğinden bahsetmektedir. Bununla birlikte, bireysel özerklikten çok kişilerarası uyumun ön plana çıktığı ve başkasının fikrinin kabul edilmesine değer verilen toplulukçu kültürlerde, doğrudan denetim yerine gerekli olduğunda kabul etmek gibi psikolojik uyum süreçlerinin görülebileceğinin üzerinde durmaktadır. Kağıtçıbaşı (2004), toplulukçu kültürlerdeki bireyler için çatışmanın hoşgörülmediğini, grup içi uyumun önem taşıdığını ve itaate dayalı sosyalleşmenin görüldüğünü de belirtmektedir. Mocan-Aydın'a (2000) göre Türk insanı bir taraftan bireysellik için çaba sarf eden toplulukçu bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda, Kağıtçıbaşı'nın (2000 ve 2004) ele aldığı itaat etmeyle ilgili bilgilerin ışığında, çiftlerin evlilik ilişkilerinde

ortaya çıkan çatışmalar karşısında itaat ederek evlilik uyumlarını arttırmalarının kültürümüzde anlaşılır bir sonuç olduğu söylenebilir.

Çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu yordama gücü dikkate alındığında, çiftlerin olumsuz çatışma çözme stili kullanımının evlilik uyumunu azalttığı, kültürel sebeplerden dolayı itaat çatışma çözme stili kullanımının ise evlilik uyumunu arttırdığı söylenebilir. Empatik eğilimin evlilik uyumunun anlamlı yordayıcısı olmadığı dikkate alındığında ise, bu bulgunun araştırmada çiftlerin empatik eğilimini ölçmek için kullanılan ölçeğin evli bireylere yönelik olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Evlilik uyumunu yordama gücü açısından empatik eğilim, aile içi iletişim, olumlu, olumsuz, geri çekilme ve itaat çatışma çözme stilleri değişkenleri ele alınmıştır. Ancak, evlilik uyumunu yordamaya yönelik olarak yapılan aşamalı çoklu regresyon analizi sonucunda, evli bireylerin evlilik uyumlarının en iyi yordayıcısının aile içi iletişim olduğu, bunu olumsuz çatışma çözme stili ve itaat çatışma çözme stili değişkenlerinin izlediği görülmüştür. Araştırmada yer alan empatik eğilim, çatışma çözme stillerinden olumlu ve geri çekilme değişkenlerinin evlilik uyumunun önemli yordayıcıları olmadıkları saptanmıştır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular ışığında araştırmacılara ve uygulayıcılara bazı öneriler sunmak mümkündür. Araştırmacılara yönelik olarak; çiftlerle yapılan araştırmalarda kullanılmak üzere çiftlerin empatik eğilimi ölçen bir ölçme aracının geliştirilmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, evlilik uyumu eşlerin evlilikten sağladığı doyum ve evlilik mutluluğunu etkilerken, eşlerin psikolojik sağlığını da koruduğundan (Sardoğan ve Karahan, 2005), evli bireylerin evlilik uyumlarını etkileyen diğer değişkenlerin bulunabilmesi için farklı değişkenleri içeren yeni araştırmaların yapılmasının yararlı ve etkili olacağı düşünülmektedir. Farklı değişkenleri içeren yeni araştırmaların yapılmasına ek olarak, ülkemizde ve dünyada evlilik uyumu ile ilgili deneysel çalışma sayısının yok denecek kadar az olduğu dikkati çekmektedir. Bu yüzden, yapılacak olan diğer araştırmaların deneysel desen kullanılarak yapılmasının da büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Tüm bunların yanı sıra, Türkiye'de ve tüm dünyada boşanma oranları artış göstermektedir ve evli bireyler boşanma aşamasına gelmeden evlilik uyumlarını arttırmaya katkıda bulunan koruyucu faktörlerin belirlenmesi ve çeşitli önleyici müdahale programlarının geliştirilmesine gereksinim duyulduğu düşünülmektedir. Bunun için de uygulayıcılara

yönelik olarak evli bireylerin evlilik psikolojik danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmasının önemli olduğu söylenebilir. Evlilik psikolojik danışmanlığı hizmetleri verilirken de, çiftlerin evlilik uyumlarını

arttırmaya yönelik empati, iletişim ve çatışma çözme içerikli eğitim programlarına katılmaları sağlanabilir.

Kaynaklar

- Açık, Ö. (2008). *Evlilik uyumu ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Ege Üniversitesi, İzmir.
- Addis, J. ve Bernard, M. E. (2002). Marital adjustment and irrational beliefs. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 20(1), 3-13.
- Akar, H. (2005). *Psikiyatrik yardım talebi olanlar ile, yardım talebi olmayan ve boşanma aşamasında olan çiftlerde; çift uyumu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Amao-Kehinde, A. O. (1999). Communication skills and conflict resolution strategies in the improvement of marital adjustment of some selected married couples in Lagos State. *The Counsellor*, 14(1), 22-26.
- Aydın, K. (1998). *Eşlerin evlilik doyum düzeylerini etkileyen bazı etmenler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bulut, I. (1990). *Aile değerlendirme ölçeği el kitabı*. Ankara: Özgüzel Matbaası.
- Cann, A., Norman, M. A., Welbourne, J. L., ve Calhoun, L. G. (2007). Attachment styles, conflict styles and humour styles: Interrelationships and associations with relationship satisfaction. *European Journal of Personality*, 22, 131-146.
- Çetin, B. T. (2010). *Evlilik doyumunun bazı değişkenlere göre yordanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Ebenuwa-Okoh, E. E. (2008). Personality variables as correlates of marital adjustment among married persons in Delta State of Nigeria. *Educational Research and Review*, 3(8), 275-279.
- Elliott, M. W. (1982). Communication and empathy in marital adjustment. *Home Economics Research Journal*, 11(1), 77-88.
- Epstein, N. B., Baucom, D. H. ve LaTaillade, J. L. (2006). Marital problems. In J. E. Fisher & W. T. O'Donohue (Eds.), *Practitioner's guide to evidence-based psychotherapy*. New York: Springer.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, N. ve Alpkan, R. L. (2005). Evlilik uyumu. *Düşünen Adam*, 18(1), 39-47.
- Ersanlı, K. ve Kalkan, M. (2008). *Evlilik ilişkilerini geliştirme (Kuram ve uygulama)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Fışiloğlu, H. ve Demir, A. (2000). Applicability of the dyadic adjustment scale for measurement of marital quality with Turkish couples. *European Journal of Psychological Assessment*, 16(3), 214-218.
- Fışiloğlu, H. (2001). Consanguineous marriage and marital adjustment in Turkey. *The Family Journal: Counseling and Therapy For Couples and Families*, 9(2), 215-222.
- Filsinger, E. E. ve Wilson, M. R. (1984). Religiosity, socioeconomic rewards, and family development: Predictors of marital adjustment. *Journal of Marriage and the Family*, 46(3), 663-670.
- Gordon, K. C., Baucom, D. H., Epstein, N., Burnett, C. K., ve Rankin, L. A. (1999). The interaction between marital standards and communication patterns: how does it contribute the marital adjustment? *Journal of Marital and Family Therapy*, 25(2), 211-223.
- Güngör, H. C. ve İlhan, T. (2008). Evlilik uyumu ve mizah tarzları arasındaki ilişkiler. *Aile ve Toplum Dergisi*, 4(13), 97-106.
- Heene, E., Buysse, A., ve Oost, P. V. (2007). An interpersonal perspective on depression: the role of marital adjustment, conflict communication, attributions, and attachment within a clinical sample. *Family Process*, 46(4), 499-514.
- Hicks, M. W. ve Platt, M. (1970). Marital happiness and stability: a review of the research in the sixties. *Journal of Marriage and the Family*, 32(4), 553-574.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). *Kültürel psikoloji (Kültür bağlamında insan ve aile)*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2004). *Yeni insan ve insanlar* (10. Basım). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koerner, A. F. ve Fitzpatrick, M. A. (2002). Nonverbal communication and marital adjustment and satisfaction: the role of decoding relationship relevant and relationship irrelevant affect. *Communication Monographs*, 69(1), 33-51.
- Larson, J. H., ve Holman, T. B. (1994). Premarital predictors of marital quality and stability. *Family Relations*, 43(2), 228-237.
- Malkoç, B. (2001). *The relationship between communication patterns and marital adjustment*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Mocan-Aydın, G. (2000). Western models of counseling and psychotherapy within Turkey: Crossing cultural boundaries. *Counseling Psychologist*, 28, 281-298.

- Özen, A. (2006). *Value similarities of wives and husbands and conflict resolution styles of spouses as predictors of marital adjustment*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özgüven, İ. E. (2000). *Evlilik ve aile terapisi*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Papp, L. M., Kouros, C. D. ve Cummings, E. M. (2010). Emotions in marital conflict interactions: empathic accuracy, assumed similarity, and the moderating context of depressive symptoms. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(3), 367-387.
- Ridley, C. A., Wilhelm, M. S. ve Surra, C. A. (2001). Married couples' conflict responses and marital quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 18(4), 517-534.
- Sardoğan, M. E. ve Karahan, T. F. (2005). Evli bireylere yönelik bir insan ilişkileri beceri eğitimi programının evli bireylerin evlilik uyum düzeylerine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2), 89-102.
- Shek, D. T. L. (1999). Marital quality and health of chinese couples: A longitudinal study. *Journal of Gender, Culture, and Health*, 4(2), 83-96.
- Shollenberger, M. A. (2001). *Increasing marital adjustment in graduate students and their spouses through relationship enhancement*. Unpublished Doctor of Philosophy Thesis, State University, Virginia.
- Spanier, G.B. (1976). Measuring Dyadic Adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38, 15-28.
- Spanier, G. B. ve Lewis, R. A. (1980). Marital quality: review of the seventies. *Journal of Marriage and the Family*, 42(4), 825-839.
- Stanley, S. M., Markman, H. J. ve Whitton, S. W. (2002). Communication, conflict, and commitment: insights on the foundations of relationship success from a national survey. *Family Process*, 41(4), 659-675.
- Şener, A. ve Terzioğlu, G. (2008). Bazı sosyo-ekonomik ve demografik değişkenler ile iletişimin eşler arası uyuma etkisinin araştırılması. *Aile ve Toplum Dergisi*, 4(13), 7-20.
- Tuncay, E. (2006). *Predictive role of perfectionism on marital adjustment*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tutarel-Kışlak, Ş. ve Çabukça, F. (2002). Empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 2(5), 40-46.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2013, Nisan). Evlenme ve boşanma istatistikleri. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=10909> adresinden 10.04.2013 tarihinde edinilmiştir.
- Uğurlu, O. (2003). *Evli çiftlerde cinsiyet ayrımına ilişkin tutumlar, çatışma yönetimi biçimleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, A. (2001). Eşler arasındaki uyum: Kuramsal yaklaşımlar ve görgül çalışmalar. *Aile ve Toplum Dergisi*, 4(1), 49-58.

Extended Summary

Predicting Marital Adjustment According to Empathic Tendency, Communication and Conflict Resolution Styles

Yağmur SOYLU and D. Yelda KAĞNİCI

Marriage is defined as the most basic and the most important human relationship because marriage is a structure which the family relationship is established and the next generation is grown (Larson and Holman, 1994). Although the marriage relationship has differences between cultures in many respects, marriage has been a topic of interest to the researchers in many different disciplines for a long time because it has a very important place in the interpersonal relationships. Although in Western literature there is a very common research examining the relationship between couples, the theoretical and empirical research on this subject in our country seems to be very limited (Bacanlı, 2001; cited in Çetin, 2010; Yılmaz, 2001). There is a need for studies on various aspects of the marital relationship (Shek, 1999) due to the increase of divorce rates and the number of people who asked for psychological help due to marital problems. Erbek, Beştepe, Akar, Eradamlar, and Alpkan (2005) reported that marital adjustment was important in predicting quality of marriage. In brief, marital adjustment and concepts related with adjustment such as happiness, satisfaction and success are remarkable in studies about marriage and family relations (Fıfıloğlu, 2001). Although marital adjustment is the indicator of marriage relationship problems, it describes the reasons (Epstein, Baucom, and LaTaillade, 2006; Graham, Fischer, Crawford, Fitzpatrick, and Bina, 2000). Therefore, in order to explain marital adjustment with a more comprehensive manner, it is intended to reveal the factors that might predict marital adjustment.

Method

The data for the present study was collected from 360 married individuals (203 female, 157 male) from the central districts of İzmir during the year of 2011 from January to March. Out of 360, 203 of the participants were female (% 56) and 157 of the participants were male (% 44). ‘Dyadic Adjustment Scale’, ‘Empathic Tendency Scale’, ‘Conflict Resolution Styles Scale’

and ‘A Personal Questionnaire’ which was designed by the researcher were used in this study. A stepwise multiple regression analysis was conducted in order to determine the predictive power of empathic tendency, communication and conflict resolution styles on the marital adjustment.

Results

In order to examine the predictive power of empathic tendency, communication and conflict resolution styles on the marital adjustment, a stepwise multiple regression analysis was used. The results of the stepwise multiple regression analysis was completed in three steps. In the first stage, “communication” entered into the analysis and explained 33.3% of the total variance. Significant negative correlation was found between communication ineffectively and marital adjustment ($R = .58$, $R^2 = .33.3$, $F(1, 358) = 178.999$, $p < .05$). In the second stage, in addition to communication “negative conflict resolution style” entered into the analysis. The additional contribution of this variable was %8.1 and these two variables increased the explained variance of marital adjustment to %41.4. Significant negative correlation was found between negative conflict resolution style and marital adjustment ($R = .64$, $R^2 = .41.4$, $F(1, 357) = 49.117$, $p < .05$). In the third stage, “subordination conflict resolution styles” entered into the analysis. Additional contribution of this variable was 1% and explained total variance of marital adjustment increased to % 42.3. Significant positive correlation was found between subordination conflict resolution style and marital adjustment ($R = .65$, $R^2 = .42.3$, $F(1, 356) = 5.868$, $p < .05$). As a result, a total of % 43.2 of the marital adjustment variance was explained. In general, communication, negative and subordination conflict resolution styles were significant predictors of marital adjustment of married individuals. Empathic tendency, positive and retreat of conflict resolution styles were not significant predictors of marital adjustment of married individuals.

Discussion

As a result from the findings of the research, in predicting marital adjustment firstly communication and then negative and subordination of conflict resolution styles were found significant. Given the predictive power of communication, it can be said that married individuals firstly need to create an effective

communication environment in the family to achieve a better quality and a healthy marriage relationship. Given the predictive power of conflict resolution styles, it was found that the couples' use of negative conflict resolution styles reduces marital adjustment and the use of subordination styles increases marital adjustment.